

Hagelingerweg Santpoort

Vroeger ook wel Doodweg genoemd.

De naam Hagelingerweg wordt voor zo ver bekend voor het eerst genoemd in een staat of legger van wegen en voetpaden binnen de gemeente Velsen van 1851. Hiervan wordt de volgende omschrijving gegeven: "De Hagelinger- of Doodweg begint bij Santpoort, loopt noordwaarts op naar Hagenveld, langs die gronden, alsmede langs Papenburg, het Huis te Velsen, de Konijnenkrocht, en Westerveld tot aan de Driehuizerkerkweg. Oudere namen van deze weg zijn o.a. Zeewech, Driehuiserwech, Doodweg of Kerkweg en Driehuizerkerkweg. Ook wordt de naam Achterwech nog genoemd door Calkoen in z'n boek "Velsen".

De oorsprong van de naam Hagelingerweg is mogelijk afkomstig van "die Hagerlengerbuert". In de Hagelingerbuurt, aan de Hagelingerweg zijn in de loop der jaren meerdere buitenplaatsen gesitueerd geweest waaronder Hageveld, 't Huijs te Velsen, Papenburg, Biesenveldt en Rosenbeek. Sommigen zien verband met de middeleeuwse familienaam Utenhage of Uijtenhage. Ene Gerrit Utenhage was schout van Velsen. Ook heeft er een Huis ter Hagen bestaan. Aan "Hage, haag of heg" werden verschillende betekenissen toegekent o.a. bos/ laaghout of doornstruiken, maar ook moerasland of drassige strook. Deze laatste dan mogelijk dan begrensd door bosranden of struiken.

De weg is oorspronkelijk waarschijnlijk als grindweg aangelegd door de directie van de straat en grindweg van Velsen en werd bij Rb van 5 april 1921 door de Gemeente Velsen overgenomen. In 1922 werd de grind verharding vervangen door keibestrating en werd er tevens riolering aangelegd. Ook vond toen grondafstand plaats voor verbreding van de weg. Heden ten dagen loopt de Hagelingerweg van het Broekbergerplein in Santpoort tot aan de Santpoortse kant van het viaduct van de spoorlijn Haarlem- Beverwijk. Aan de Driehuizerzijde van dit viaduct wordt de naam v.d. Vondellaan. Bij Rb 2 april 1957 werd deze verlenging naar het viaduct goedgekeurd. Tevens werd bij het zelfde Rb het deel van de Hagelingerweg van het station Driehuis-Westerveld richting Santpoort omgedoopt tot een nieuw deel van de Driehuizerkerkweg. Voor 1957 liep de Hagelingerweg van af het Broekbergerplein naar het noorden en boog ongeveer ter hoogte van het huidige sportcomplex Groeneveen bijna 90 graden westwaarts en dreaaide op de plaats waar nu het nieuwe wijkje ligt en daarvoor het voetbalveld van VSV lag weer terug in noordelijke richting tot aan de spoorwegovergang van Driehuis-Westerveld. Het toenmalige Missiehuis in Driehuis werd dus oorspronkelijk aan de Hagelingerweg gebouwd.

Een van de meest belangwekkende buitenplaatsen aan de Hagelingerweg was het huis Papenburg. Oorspronkelijk heette dit Groeneveen en wordt als zo danig al in 1565 genoemd maar is mogelijk al ouder. Hier woonde Adriaan van Groeneveen. Deze was lid van de Haarlemse vroedschap en zeer Spaans gezind. Tijdens het beleg van Haarlem in 1573 werd hij gevangen genomen en op de 'wallen' opgehangen. Hij is de 'booswicht' uit de legende van de Spanjaardsberg over een begraven eikenhouten kist met geld en gouden sieraden die Aleid Halewijn in de

Spanjaardsberg zou hebben begraven. Zijn eigendom Groeneveen werd daarop verwoest. Het landgoed wordt in 1633 gekocht door Gerard van Papenbroek die het de naam Papenburg geeft. Aan de overzijde van de Hagelingerweg tegenover Papenburg lag de buitenplaats Hagevelt. De naam Hagevelt wordt voor het eerst genoemd in het begin van de 17^e eeuw als in 1627 jonker Didericx van der Starre een stuk land genaamd de Gasthuijscroft koopt van Cornelis Heijndicx uit Velsen. In 1634 koopt Didericx ook een stuk grond de Biesweide ten noorden van Hagevelt. Na enkele ander eigenaren koopt Cornelis Calkoen in 1687 de hostede Hagevelt voor 24000 gulden. Dan wordt de boerderij gesloopt en het Huis Hagevelt gebouwd. Tegen over Hagevelt juist voor de plaats waar de weg weer naar het noorden draait heeft het Huis te Velsen gestaan.

Met dank aan de Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen. Contactpersoon van de werkgroep is Erik Baalbergen, e-mail: velisena@quicknet.nl, website www.historischekringvelsen.nl

Bronnen en geraadpleegde literatuur:

Kastelen en Buitenplaatsen in velsen Jan Morren

Velsen door Calkoen

Straten cd gem Velsen

**

© 2007 Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen.
Dit artikel mag uitsluitend gebruikt worden voor de rubriek Straat in Beeld in de IJmuider Courant en voor publicaties door de Werkgroep Straatnamen Onderzoek van de Historische Kring Velsen.

**

Opgesteld door Tom Bolland, ontvangen dd. 17-03-2007 (*"Hier het een beetje gehaast geschreven stukje over de Hagelingerweg. Ik besef dat het lang niet volledig is en een beetje rommelig geschreven maar ik ga vannacht naar Frankrijk en had nog van alles te regelen. Excuus"*);

**